

**Crynodeb o'r prif bwyntiau o gyfarfod Grŵp Rhanddeiliaid Safle
Trawsfynydd a gynhaliwyd ar 19 Mehefin 2025**

1. Croesawodd yr Is-gadeirydd bawb i'r cyfarfod, a chyflwynodd ddiweddariad byr ar y materion ers y cyfarfod diwethaf.
2. Cyflwynodd Thomas G Williams Adroddiad Cyfarwyddwr Safle y Nuclear Restoration Services (NRS)
3. Roedd ymddiheuriadau wedi dod i law oddi wrth y Swyddfa Rheoleiddio Niwclear (ONR)
4. Rhoddodd Iwan Williams ddiweddariad byr ar lafar ar faterion Cyfoeth Naturiol Cymru / yr Environment Agency.
5. Cyflwynodd Jonathon Jenkins ddiweddariad ar faterion yr Awdurdod Datgomisiynu Niwclear (NDA).
6. Cyflwynodd Bill Hamilton ddiweddaraf am faterion corfforaethol NRS.

**Cyfarfod Grŵp Rhanddeiliaid Safle Trawsfynydd
Dydd Iau 19 Mehefin 2025 am 13.00 o'r gloch
Canolfan Gynadledda**

COFNODION

YN BRESENNOL

NAME

Cyng. Elfed P. Roberts
T G Williams
Elin P Jones
Beryl Williams
Chris Rayner
Gareth Hind
A McAteer
Eliw Williams
Lisa Birks
Jonathon Jenkins
Cathryn Pritchard
Tonya Hughes
Paul Potter

Elfed Wyn ap Elwyn
Iwan Robert Jones
Cyng. Aled Morris Jones

Colin Tucker
Kerry Wyn Parry
Bill Hamilton
Gerallt Rhun
Llywarch Davies
Virginia Crosbie
Andrew McAteer
Rob Edwards
Cyng. Meryl Roberts
Cyng. John LI Richards
Cyng. D M Williams
Aron Roberts
Steve Thomason
Iwan Williams
David Wilby

SEFYDLIAD

Cyngor Cymuned Trawsfynydd (Is-gadeirydd)
Cyfarwyddwr y Safle
Adran Gysylltiadau'r NRS
Grŵp Gweithwyr wedi Ymddeol Trawsfynydd
Safleoedd NRS Trawsfynydd /Maentwrog
Safleoedd Wylfa/Maentwrog
Safle NRS Maentwrog
Cwmni Egin
Cwmni Egin
Yr Awdurdod Datgomisiynu Niwclear (NDA)
Ysgrifenyddiaeth NRS
Adran Gysylltiadau'r NRS
Gwasanaeth Cynllunio at Argyfwng Rhanbarthol - Cynghorau
Gogledd Cymru
Cyngor Gwynedd
Cyngor Gwynedd
Cadeirydd Fforwm y DU Grŵp Rhanddeiliaid Safle'r Awdurdod
Datgomisiynu Niwclear
Un o drigolion Penrhyndeudraeth
Cynrychiolydd Liz Saville Roberts AS
Cyfarwyddwr Materion Allanol NRS
Trawsnewid
Cyngor Cymuned Trawsfynydd
Cadeirydd y Grŵp Cyflawni Niwclear
Safle NRS Maentwrog
Cyngor Cymuned Penrhyndeudraeth
Cyngor Gwynedd
Cyngor Cymuned Talsarnau
Cyngor Cymuned Maentwrog
Cynrychiolydd Diogelwch Undeb Llafur Safle Trawsfynydd NRS
Cynrychiolydd Undeb Llafur Safle Trawsfynydd NRS
Cyfoeth Naturiol Cymru
Environmental Agency

Hefyd yn bresennol

Heledd Davies Cymen – Cyfieithydd
Sydna Roberts Cymen – cofnodwr

1. Croeso ac Ymddiheuriadau

Rhoddodd yr Is-gadeirydd groeso i bawb i'r cyfarfod am 1pm.

Nodwyd yr ymddiheuriadau canlynol: -

Kate Chandler ONR

Gavin Hodgkinson Peiriannydd Gorsaf Porthmadog

John Madden Environment Agency

Cynghorydd Gwynfor Owen – Harlech a Llanbedr

Mair Jones Arweinydd Economaidd-gymdeithasol NRS dros Gymru a'r Alban

Cynghorydd Marc Lloyd Griffiths Cyngor Tref Ffestiniog

Paul Richardson – Cynrychiolydd Undeb Llafur

Ni chafwyd unrhyw Ddatganiadau o Fuddiant.

2. Cymeradwyo Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 12 Rhagfyr 2024

Cafodd cofnodion y cyfarfod ar 12 Rhagfyr 2024 eu cyflwyno a'u derbyn fel cofnod cywir. (GRh/JLR)

3. Materion sy'n codi o gofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 12 Rhagfyr 2024

Ni chodwyd unrhyw fater.

4. Anerchiad y Cadeirydd

Agorodd yr Is-gadeirydd y cyfarfod gyda'r newyddion trist am farwolaeth ddiweddar Cadeirydd Grŵp Rhanddeiliaid Safle Trawsfynydd, y Cynghorydd Keith O'Brien. Talodd deyrnged i ŵr bonheddig triw a gwybodus iawn. Ac yntau'n frodor o Drawsfnynydd a oedd yn annwyl iawn iddo, roedd yn adnabod yr ardal yn dda ac roedd yn ymfalchïo yn ei hanes, ei bro a'i phobl. Mae hyn oll i'w weld yn amlwg drwy ei ddawn fel llenor a ffotograffydd. Cofiw'n yn arbennig am ei hiwmor a bydd colled fawr ar ei ôl ymysg y gymuned leol a thu hwnt. Yn bwysicaf oll, bydd ei wraig, ei blant, ei wyrion a wyresau a'i deulu estynedig yn gweld ei golli a mynegodd y grŵp eu cydymdeimlad dwysaf gyda munud o dawelwch.

Eiliodd Aled Morris Jones Cadeirydd Grŵp Rhanddeiliaid Safle'r DU deyrnged deilwng ER gan ddweud y bydd ganddo yntau hiraeth am gydweithiwr a ffrind gwybodus, hwyliog a chefnogol.

Roedd Mrs O'Brien hefyd wedi anfon neges o ddiolch i Grŵp Rhanddeiliaid y Safle, fel a ganlyn

“Hoffwn fanteisio ar y cyfle hwn i ddiolch i Tom Williams a'r Tîm am y blodau hyfryd a gefais ar ôl colli Keith.

Hoffwn hefyd ddiolch i'r aelodau am eu cyfeillgarwch, eu cefnogaeth a'u parodrwydd i helpu Keith tra bu'n Gadeirydd ar y pwyllgorau Rhanddeiliaid.

Roedd wedi gwneud llawer o ffrindiau da drwy fynychu gwahanol bwyllgorau dros y blynyddoedd pan oedd yn Gadeirydd. Fel y dywedwyd yn y deyrnged ar ddiwrnod ei angladd, roedd ei wybodaeth am y diwydiant - yn lleol ac yn genedlaethol - i'w hedmygu.

Diolch eto a dymunaf bob llwyddiant i'r pwyllgor i'r dyfodol”.

Cynhaliwyd y cyfarfodydd canlynol ers cyfarfod diwethaf Grŵp Rhanddeiliaid Safle Traws:-

- Sesiwn frifio Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Grŵp Rhanddeiliaid y Safle gyda Rob Fletcher - 30 Ionawr 2025
- Cyflwyniad i Strategaeth Cynaliadwyedd newydd NRS - 5 Chwefror 2025
- Cyfarfod dilynol Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Grŵp Rhanddeiliaid Safle gyda Rob Fletcher - 14 Chwefror 2025
- Fforwm Grŵp Rhanddeiliaid Safle - 11 Mawrth 2025
- Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Grŵp Rhanddeiliaid Safle - Fforwm 2 Mai 2025
- Cadeiryddion ac Is-gadeirydd Grŵp Rhanddeiliaid y Safle - Fforwm 30 Mai 2025
- Cadeiryddion ac Is-gadeirydd Grŵp Rhanddeiliaid y Safle - Fforwm 6 Mehefin 2025

Cyfeiriodd y Cadeirydd hefyd at y daflen Neighbourly. Mae NRS wedi mynd i bartneriaeth gyda Neighbourly, sy'n blatfform rhoddi nawdd sy'n helpu busnesau i gael effaith gadarnhaol yn eu cymunedau drwy roi amser gwirfoddolwyr, arian a chynhyrchion dros ben, i gyd dan un to. Anogir aelodau i rannu'r wybodaeth ac mae'r manylion cysylltu i'w gweld ar y daflen a rannwyd gyda phapurau'r cyfarfod.

5. Adroddiad Cyfarwyddwr Safle Trawsfynydd – Thomas G Williams
Cyflwynodd Thomas G Williams, Cyfarwyddwr y Safle ei adroddiad sydd wedi'i grynhoi fel a ganlyn:

Canolbwyntio ar Ddiogelwch

Nodwyd y bu 3239 diwrnod heb anaf colli amser ar 16 Mehefin 2025. Dywedodd TW fod hyn oherwydd y gwaith parhaus sy'n cael ei wneud i sicrhau diogelwch o'r radd flaenaf ar y safle.

Ein Pobl

- Ceir oddeutu 190 o staff NRS ar y safle a 100 a mwy o gontractwyr.
- Mae 8 prentis yn hyfforddi ar hyn o bryd a disgwylir 4 arall ym mis Awst

Cynllunio Busnes yn Nhrawsfynydd

Trosolwg ar y prosiectau sydd ar y gweill yn Nhrawsfynydd ar gyfer 2025/26

- Gostwng Uchder adeiladau'r Adweithyddion

- Gwagio'r Pyllau
- Cwblhau'r Rhaglen Wastraff Ddwys
- Gofalu am Asedau – Symud Ystafell Rheoli Diogelwch y Safle (SSCR)

STEM

Croesawyd dros 100 o fyfyrwyr i'r safle i ddysgu am hanes y diwydiant niwclear ac am yrfaedd yn y maes, ac mae rhagor o ymweliadau â Maentwrog wedi'u trefnu i'r dyfodol.

Y Cynnydd o ran Datgomisiynu

Gostwng uchder - disgwylir dyfarnu'r contract ddiwedd yr haf gyda dyddiad cychwyn ar gyfer mis Medi 2025

Gwagio'r Pyllau - cafodd y gwastraff ei dynnu ac mae'r gwaith i baratoi ar gyfer dymchwel yn mynd rhagddo

Asedau

- Cwblhawyd y gwaith ar loc ardal weithredol SSCR
- Dechreuwyd ar y prosiect i atgyweirio'r pibellau elifiant
- Mae'r gwaith i osod peiriannau carthion newydd yn mynd rhagddo yn unol â'r bwriad

Datgymalu Adweithyddion

- Mae'r gwaith dylunio yn mynd rhagddo o fewn y cerrig milltir allweddol
- Mae'r gwaith ar y cyd ag arbenigwyr a rheoleiddwyr cenedlaethol yn parhau
- Mae'r broses o greu cynlluniau manwl ar gyfer y gwaith datgymalu wrthi'n cael ei datblygu

Eglurhad o'r Gwastraff Ymbelydrol

Fel y gofynnwyd yn y cyfarfod diwethaf, cyflwynwyd eglurhad manwl o lefelau'r gwastraff ymbelydrol i'r cyfarfod ac mae ar gael ar wefan Grŵp Rhanddeiliaid Safle Traws - [Grŵp Rhanddeiliaid Safle - Cyfarfod Grŵp Rhanddeiliaid Safle Trawsfynydd](#)

Maentwrog

Mae safle Maentwrog bellach dan reolaeth safle Trawsfynydd. Mae cynllun cynnal a chadw mawr wedi dechrau, a dechreuodd y cyfnod segur llawn ar 5 Mehefin am 4 wythnos

Cyllid Economaidd-gymdeithasol NRS

Cyflwynodd TW adroddiad ar y gefnogaeth ariannol barhaus a roddwyd i brosiectau lleol fel

- £65K i Ganolfan Prysor
- Grantiau llai i Caffi Largo; Phytopen; TJ Construction; Cogs y Gogs; Tŷ Afon.

- Mae'r gronfa'n parhau i gefnogi Rhaglen Adfer Cyngor Gwynedd, ac mae 58 o fusnesau a 100 a mwy o unigolion wedi cael cymorth ganddi.

Diolchodd y Cadeirydd i TW am ei ddiweddariad.

Sesiwn Holi ac Ateb

Holodd y Cynghorydd Meredydd Williams a oedd safle Maentwrog ar y farchnad agored. Cadarnhaodd TW nad ydyw.

Holodd y Cynghorydd J Richards ynghylch gwaredu graffit. Dywedodd TW fod Richard Harris wrthi'n ystyried y dewisiadau; mae ef yn rhan o dîm Strategaeth Gwastraff NRS, mae wedi'i leoli yng Nghaerdydd, a bydd diweddariadau'n cael eu rhoi i'r aelodau pan fyddant yn dod i law.

Gofynnodd Elli Williams a oedd posibilrwydd o weithio gydag arbenigwr lleol i wneud y gwaith gwaredu. Croesawodd TW y cyfle i weithio'n lleol pan fo hynny'n bosibl, fodd bynnag, nid oedd yn ymwybodol ar hyn o bryd o unrhyw arbenigwr lleol o'r fath yn yr achos hwn.

Gofynnodd Beryl Williams am ddiweddariad ar y sefyllfa gyda'r bont. Cadarnhaodd TW fod trefniadau ar y gweill i'w dymchwel gan fod diogelwch yn hollbwysig. Sicrhaodd yr aelodau hefyd y bydd y ddeialog agored a pharhaus gyda'r gymuned leol ynghylch datblygiadau i'r dyfodol yn cael ei chynnal.

Holodd VC ynghylch y gefnogaeth i brentisiaid heddiw ac i'r dyfodol. Cadarnhaodd TW fod safleoedd ledled y DU yn defnyddio cefnogaeth cynllun Energus a bod safle Trawsfynydd yn bwriadu croesawu 4 prentis newydd yn ddiweddarach eleni.

6. Adroddiad gan y Swyddfa Rheoleiddio Niwclear – Katie Chandler
Roedd Katie Chandler wedi cyflwyno ei hymddiheuriadau, fodd bynnag, yn ei habsenoldeb, cafodd ei chroesawu i'r Grŵp Rhanddeiliaid Safle fel Arolygydd newydd y Swyddfa Rheoleiddio Niwclear ar gyfer Trawsfynydd

7. Adroddiad gan Cyfoeth Naturiol Cymru / Environment Agency (EA) – Iwan Williams / Dave Wilby
Croesawyd Iwan Williams a David Wilby i'r cyfarfod
Ymddiheurodd IW am beidio â chyflwyno adroddiad ysgrifenedig gan egluro mai anawsterau gweinyddol oedd yn gyfrifol am hyn. Dywedodd fod arolygiadau rheolaidd wedi cael eu cynnal yn ôl yr angen ac nad oedd unrhyw faterion o bwys i adrodd yn eu cylch.
Fe wnaeth hefyd gyflwyno Dave Wilby fel Arolygydd newydd yr EA ar gyfer Wylfa a oedd yn cynrychioli'r EA yn y cyfarfod.

Diolchodd y Cadeirydd i IW a DW am eu presenoldeb a'u diweddariad.

Sesiwn Holi ac Ateb – ni chafwyd cwestiwn

8. Adroddiad gan yr Awdurdod Datgomisiynu Niwclear - Jonathon Jenkin

Croesawyd Jonathon Jenkin yn ôl i'r Grŵp Rhanddeiliaid Safle.

Talodd deyrnged i'r Cynghorydd O'Brien gan gydnabod ei wybodaeth anhygoel, ei hiwmor, ei gyfeillgarwch a pha mor uchel ei barch oedd ar draws yr NDA yn genedlaethol.

Cyfeiriodd at y diweddariadau canlynol

- Adolygiad o Wariant - mae cyllid y grŵp ar gyfer 2025/26 yn ychydig dros £4bn, mae hwn yn cynnwys mwy o gyllid gan y Llywodraeth sy'n dangos buddsoddiad cyhoeddus sylweddol mewn safleoedd a chyfleusterau niwclear. Er gwaethaf yr heriau ariannol, mae'r NDA yn canolbwyntio ar ei genhadaeth genedlaethol bwysig i sicrhau bod etifeddiaeth niwclear y DU yn cael ei datgomisiynu'n ddiogel ac yn effeithlon, ac mae llawer i'w gyflawni.
- Bydd 5ed Strategaeth yr NDA yn destun ymgynghoriad am gyfnod o 12 wythnos rhwng 7 Gorffennaf 2025 a 29 Medi 2025. Croesewir ymatebion.
- Cynhelir cyfarfod Grŵp Rhanddeiliaid y Safle a'r NDA ar 2 Gorffennaf ym Manceinion
- Mae'r NDA yn dathlu ei ben-blwydd yn 20 oed eleni ac mae'n gobeithio cynnal digwyddiad yn lleol i ddathlu hanes unigryw Trawsfynydd. Bydd rhagor o fanylion ar gael cyn bo hir.

Sesiwn Holi ac Ateb

Cyfeiriodd VC at gyhoeddiad diweddar y Llywodraeth ynghylch ynni adnewyddadwy a gofynnodd a allai JJ ymhelaethu ar safbwyntiau'r NDA. Dywedodd JJ y ceir bwriad i ddefnyddio ynni gwynt a solar ond nad oedd dim byd i adrodd arno ar hyn o bryd o safbwynt ardaloedd penodol.

9. Diweddariad Corfforaethol NRS - Bill Hamilton

Croesawyd Mr Bill Hamilton, Cyfarwyddwr Materion Corfforaethol NRS i'r cyfarfod, a rhoddodd ddiweddariad byr ar faterion corfforaethol. Cyfeiriodd at Chapel Cross a'r bwriad i ddatblygu parc ynni ar y safle, ac y gallai'r weledigaeth ar gyfer Trawsfynydd fod yn seiliedig ar hwn. Cyfeiriodd hefyd at raglen o ddigwyddiadau ymgysylltu lleol a fu'n mynd rhagddynt dros y 18 mis diwethaf. Cyflogwyd cwmni arolygon barn i hwyluso'r broses. Un o'r materion a welwyd oedd y diffyg gwybodaeth am NRS yn y gymuned leol. Mae hyn wedi arwain at ddatblygu'r hyn sy'n cael ei alw'n rhaglen Ddwys o ddigwyddiadau yn y cymunedau lleol. Mae pedwar safle eisoes wedi cymryd rhan gyda 4 digwyddiad arall yn cael eu cynnal cyn diwedd y flwyddyn - bwriedir trefnu digwyddiad Trawsfynydd ar gyfer dechrau mis Medi. Sicrhawyd yr aelodau y bydd rhagor o wybodaeth ar gael ymhell ymlaen llaw. Dywedodd BH hefyd y gallai'r digwyddiadau fod yn gyfle da i drafod pryderon lleol ynghylch y bont.

Sesiwn Holi ac Ateb

Diolchodd VC i BH am ei ddiweddariad ac awgrymodd yn garedig y byddai trefnu stondin wybodaeth symudol yn Sioe Môn ym mis Awst yn gyfle da i gasglu barn y trigolion lleol.

Dywedodd EW fod Cwmni Eginio yn croesawu ac yn cefnogi pob ymdrech i gynnwys yr ardal leol

10. Unrhyw fater arall

- **Ethol swyddogion Grŵp Rhanddeiliaid y Safle** - dywedodd y Cadeirydd y bydd y broses ethol yn cael ei chynnal yng nghyfarfod mis Rhagfyr.
- **Eginio** – Rhoddodd Elliw Williams y wybodaeth ddiweddaraf i'r aelodau am y gwaith a wnaed hyd yma. Dywedodd, er nad yw safle Trawsfynydd wedi cael ei ddewis fel safle niwclear newydd, fod gwaith ar y cyd ar ddatblygiadau amgen ar y safle yn mynd rhagddo. Cynigiodd roi diweddariad/cyflwyniad ar raglen y Fargen Twf i gyfarfod o'r Grŵp Rhanddeiliaid Safle i'r dyfodol.

Dyddiad ac amser y cyfarfod nesaf

Dyddiad: 11 Rhagfyr 2025

Amser: 1pm

Lleoliad: Canolfan Gynadledda a Sefydlu Trawsfynydd

Diolchodd y Cadeirydd i bawb am ddod a daeth y cyfarfod i ben am 14:10